ÜNİVERSİTE ARAŞTIRMALARI LABORATUVARI

ÖĞRENCİ DOSTU ÜNİVERSİTE ŞEHİRLERİ | ÖDÜŞ 2020

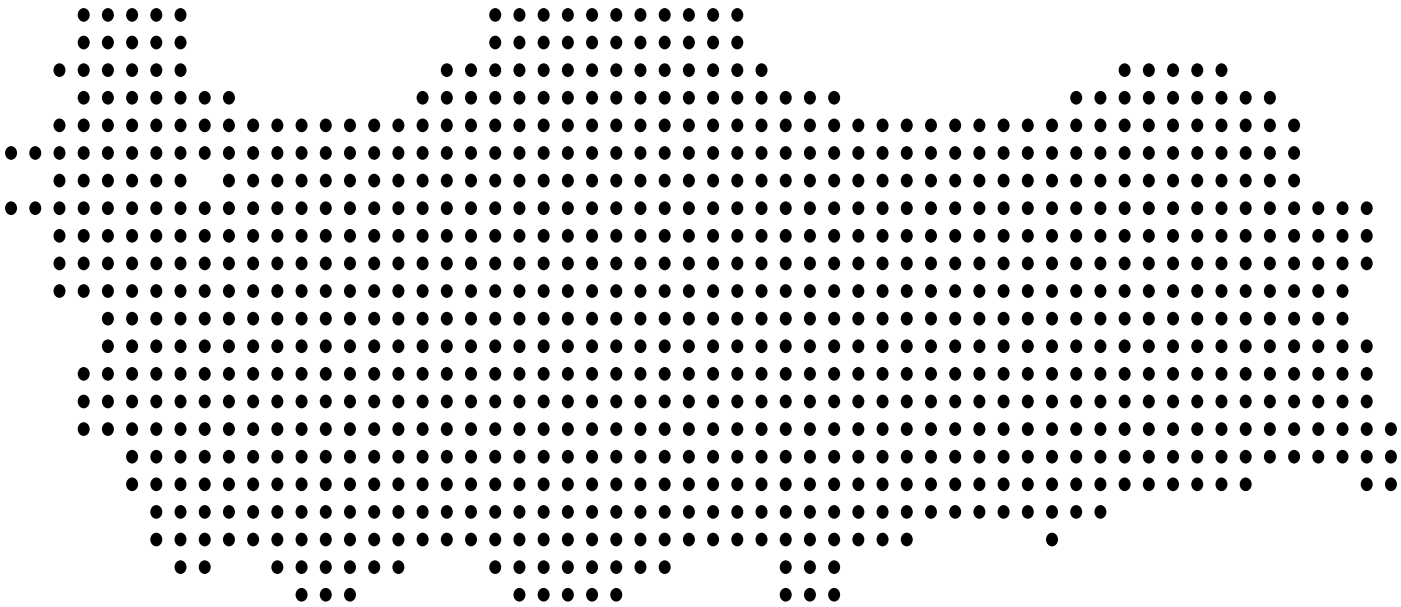

ÜniAr Yayınları

ÖĞRENCİ DOSTU ÜNİVERSİTE ŞEHİRLERİ 2020

Üniversite Araştırmaları Laboratuvarı
Yayınları

Prof. Dr. Engin KARADAĞ & Prof. Dr. Cemil YÜCEL

İletişim

Tel: 0 505 764 66 50 (Prof. Dr. Engin Karadağ)
e-mail: engin.karadag@hotmail.com
Twiter: @UniArLab
www.uniar.net

Atıf:
Karadağ, E. & Yücel, C. (2020). *Öğrenci dostu üniversite şehirleri araştırması: 2020*. Üniar Yayınları.

"Bu araştırma, lisans düzeyindeki öğrencilerden geribildirimler toplayarak Türk Yükseköğretim Sisteminin gelişimine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Üniversite öğrencilerinin deneyimlerini ve memnuniyetlerini anlama şehirlerimizin daha öğrenci merkezli olma yolunda bir yol gösterici olması açısından önemlidir. Araştırmada elde edilen bulgular, öğrencilerimizin daha bilinçli üniversite tercihleri yapmaları ve şehir yöneticilerimizin duyarlılıklarını artırmak amacıyla kamuoyuyla paylaşılmıştır."

Hakkımızda

Üniversite Araştırmaları Laboratuvarı/University Assesments & Research Laboratory [ÜniAr] Engin KARADAĞ ve Cemil YÜCEL tarafından kurulmuştur. ÜniAr, üniversite ve yükseköğretim üzerine araştırmalar yapan bağımsız bir araştırma laboratuvarı olup, Türk Yükseköğretim Sisteminin gelişimine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

İki temel hedefimiz bulunmaktadır; (*i*) öğrenci deneyimini zenginleştirmek ve üniversiteleri daha öğrenci merkezli üniversite olma yolunda bir yol gösterici olmak ve (*ii*) stratejik planlarına ve hizmet kalitesi duyarlılığını artırmak için yönetimlere veri sağlamaktır

ÜniAr araştırmalarında herhangi bir kurum ya da kişiden finansal destek almamaktadır.

Prof. Dr. Engin KARADAĞ

Araştırma yöntemleri ve istatistik dersleri vermekte ve psikoloji, yönetim bilimi, yükseköğretim ve eğitim alanlarında bilimsel çalışmalar yönetmektedir. 1981 Hacıbektaş doğumlu olan Dr. Karadağ, Gazi Üniversitesi'nde lisans, Yeditepe Üniversitesi'nde yüksek lisans ve Marmara Üniversitesi'nde doktora derecesi; 2010 yılında Eğitim Bilimleri (Eğitim Yönetimi), 2014 yılında ise Psikoloji (Endüstri ve Örgüt Psikolojisi) alanında doçent unvanı almıştır. TÜBA GEBİP ödülüne sahip Dr. Karadağ, Akdeniz Üniversitesi öğretim üyesidir.

Prof. Dr. Cemil YÜCEL

Eğitim politikaları dersleri vermekte ve yönetim bilimi, yükseköğretim ve eğitim alanlarında bilimsel çalışmalar yönetmektedir. 1970 Karabük doğumlu olan Dr. Yücel, Ankara Üniversitesi'nde lisans, Ohio Üniversitesi'nde yüksek lisans ve Virginia Polytechnic Institude & State Üniversitesi'nde doktora derecesi; 2008 yılında Eğitim Bilimleri (Eğitim Yönetimi) alanında doçent unvanı almıştır. Dr. Yücel, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi öğretim üyesidir.

ÖNSÖZ

İlkini 2017 yılında gerçekleştirdiğimiz ve şehir yöneticilerinin olmasa da -bir kısım ilgili şehir yöneticilerimiz hariç- üniversite tercihi yapan gençlerin yoğun ilgilisi gören "**Öğrenci Dostu Üniversite Şehirleri [ÖDÜŞ]**" araştırmasını 2020 yılında da tekrarlamanın mutluluğunu ve yorgunluğunu yaşıyoruz.

Öğrenci Dostu Üniversite Şehirleri sıralaması Türkiye'de Yükseköğretim alanında şimdiye kadar yapılmış en büyük ve yaygın araştırması olan **Türkiye Üniversite Öğrenci Memnuniyeti Araştırması'nın [TÜMA]** bir parçasıdır. Araştırma verilerini 81 ildeki 125 devlet ve 67 vakıf olmak üzere 192 üniversitede öğrenim gören 39,386 öğrenciden elde ettik. Sonuçlar; ülkemizde öğrenciler öğrenim gördükleri sadece 27 şehirden memnuniyet hissetmektedir. Buna karşın 48 şehir öğrenci memnuniyeti konusunda bir duyarlılığa sahip olmayıp öğrencilerin bu şehirden ve halkından ciddi anlamda memnuniyetsizliği söz konusudur. **Türkiye'nin üniversite öğrenci başkentleri Eskişehir, Ankara ve Antalya**'dır. Bize göre üniversite şehri olmak sadece üniversite yönetimlerine bırakılmamalıdır. Belediye başkanları, valiler ve şehirlerin kurumsal paydaşları konuya ilişkin stratejiler belirlemelidir. Şehir, şehrin yaşantısı ve kültürü üniversitenin başarısında ve üniversitenin üniversite olarak adlandırılmasında vazgeçilmez bir unsurdur.

Araştırmamızın üniversitelerin, aday öğrencilerin, velilerin ve politika yapıcıların veri ihtiyacını gidermeye katkıda bulunacağını ümit ediyoruz. *Araştırma için herhangi bir kurum ya da kişiden finansal destek alınmamıştır.*

Prof. Dr. Engin Karadağ
Prof. Dr. Cemil Yücel

Öğrenci Dostu Üniversite Şehirleri

Üniversite öğrenciliği herkesin hayatının önemli bir dönemidir. Sadece iyi bir üniversitede okumak kişinin bu yılları ne derecede verimli geçtiğini tek başına belirlemekte yeterli olamamaktadır. Üniversite yıllarında yetişkinliğe ve profesyonel hayata atılırken nasıl bir çevre ve şehirde bulunulduğunun da değeri çok yüksektir. Türkiye'de üniversite şehirlerinin öğrencilerin beklentilerine ne düzeyde cevap verebildiği üzerine araştırmalara rastlanmamaktadır.

- *Üniversite öğrencileri okuduğu şehirden ve halkından ne kadar memnundur?*

Elinizdeki çalışma bu soruya cevap aramakta ve üniversite şehirlerini öğrencilerin memnuniyet derecesine göre sıralamaktadır. Şehirden memnuniyet; ulaşım imkânları, şehirde kendini güvende hissetme, eğlence, spor, esnafla ilişkiler, öğrencilere karşı halkın tutumu, gezi, sosyal, sanatsal ve kültürel etkinlikler ve sağlık sorunlarının çözümü gibi konularda üniversite öğrencilerin okudukları şehre ilişkin memnuniyetlerini ölçmektedir.

Çalışma, Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırmasının [TÜMA-2020] bir parçası olup, araştırmada verileri 2020 yılında 81 ildeki 125 devlet ve 67 vakıf olmak üzere 192 üniversitede öğrenim gören 39,386 öğrenciden toplanmıştır. Araştırmada veriler 10'lu Likert şeklinde 10 maddeden oluşan Şehir Memnuniyet Ölçeği (α=.94) ile toplanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 10 en yüksek ise 100'dür. Araştırmada şehirler 6 düzeyde seviyelendirilmiştir. Seviyeler (*i*) **A+**, (*ii*) **A**, (*iii*) **B**, (*iv*) **C**, (*v*) **D** ve (*vi*) **FF** olarak adlandırılmıştır.

Türkiye'de sadece 27 şehirden öğrenciler memnuniyet hissederken, 55 şehir öğrencilerine memnuniyetsizlik hissini yaşatmaktadır. Memnuniyetin düşük olduğu 48 şehir ise öğrenci memnuniyeti konusunda bir duyarlılığa sahip olma konusunda, öğrencilerden oldukça tepki görmektedir. Bununla birlikte memnuniyet ve memnuniyetsizlik arasında kalan Türkiye'nin 7 şehri öğrenci şehri olabilme potansiyeli olmasına rağmen öğrenci memnuniyetini tam olarak sağlayamamaktadır. ***Türkiye'nin üniversite öğrenci başkentleri Eskişehir, Ankara ve Antalya***'dır. Bir önceki yıla oranla öğrencilerine memnuniyetsizlik hissini yaşatan illerde bir artış bulunmaktadır.

Tablo 1. Şehirlerin Memnuniyet Düzeyleri Dağılımı

Seviye	2020		2019	
	N	%	N	%
A+ Çok Yüksek Memnuniyet Hissedilen Şehirler	9	11,0	10	12,2
A Yüksek Memnuniyet Hissedilen Şehirler	12	14,6	10	12,2
B Memnuniyet Hissedilen Şehirler	6	7,3	6	7,3
C Potansiyeli Olmasına Rağmen Memnuniyeti Sağlayamayan Şehirler	7	8,5	11	13,4
D Memnuniyetsizliği Gideremeyen Şehirler	14	17,1	11	13,4
FF Memnuniyetsizliğin Çok Yüksek Olduğu Şehirler	34	41,5	34	41,5

Şekil 1. Öğrenci Memnuniyet Düzeyleri Şehir Haritası

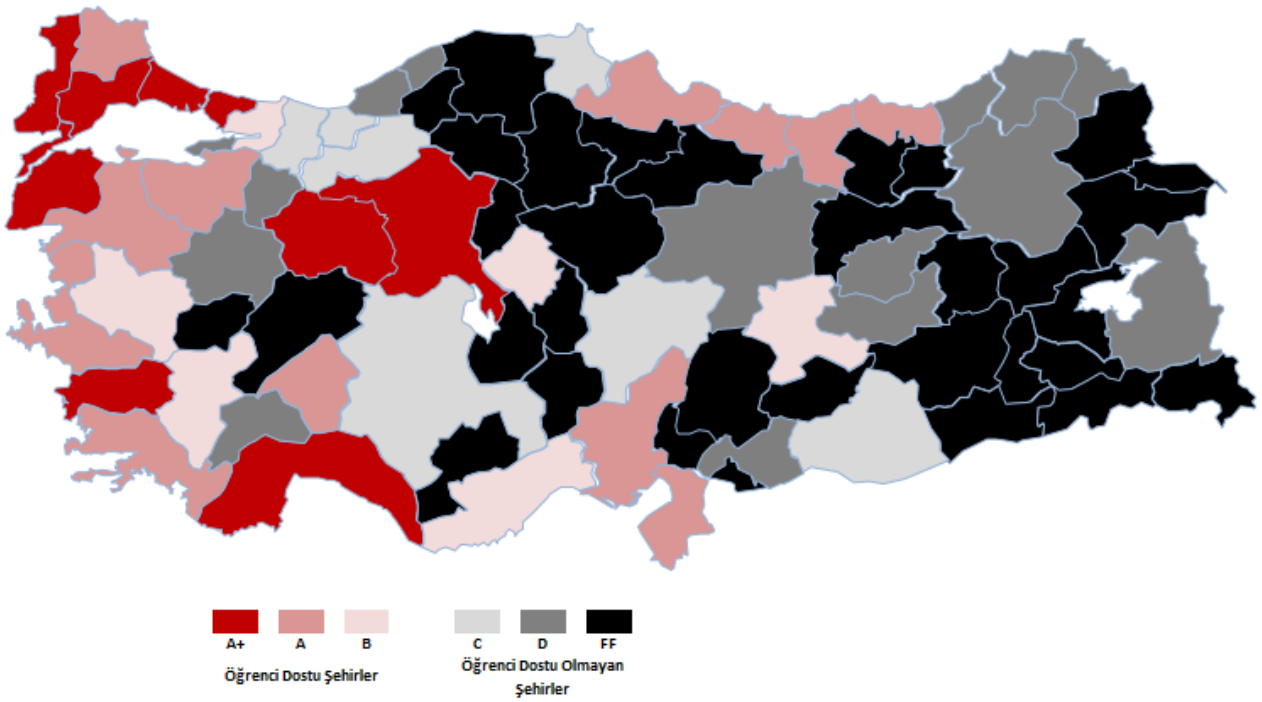

Tablo 2'de şehirlerin öğrencilerin memnuniyet düzeylerine göre sıralaması verilmiştir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri şehir ve halkından memnuniyetleri üniversitelerimizin politikalarının başarıya ulaşabilmesi için öncelikli şartlardandır. Verilerin toplandığı 81 ilden 48'inde üniversite öğrencilerin şehirden ve halkından ciddi anlamda memnuniyetsizliği söz konusudur. Bu şehirler üniversite öğrencilerinin önemli bir döneminde olumsuz iz bırakmaktadırlar.

Bu memnuniyetsizliklerin ayrıntılarının araştırılması ise bu araştırmanın kapsamı içinde değildir. Ancak şehirlerin ileri gelenlerine tavsiyemiz konuyu ciddiye almalarıdır. *En yüksek ve ciddi memnuniyetsizliğin yaşandığı şehirler sırasıyla* ***Aksaray, Ağrı, Afyonkarahisar, Iğdır, Bitlis, Yozgat, Bayburt, Muş, Kilis, Bingöl, Şırnak ve Hakkari'****dir*. Bu Şehirler gereken duyarlığa sahip değildir.

Üniversite öğrencilerin en yüksek memnuniyet duyduğu şehirler sırasıyla ***Eskişehir, Ankara, Antalya, Çanakkale, İstanbul, Edirne, Aydın ve Tekirdağ****'*dır.

Bütün şehirlerin puanlarından elde edilen ortalamaya göre şehirlerin üniversite öğrencilerini memnun etme ortalaması **64** olup seviyesi **D**'dir. Üniversite şehri olmak sadece üniversite yönetimlerine bırakılmamalıdır. Belediye başkanları, valiler ve şehirlerin kurumsal paydaşları konuya ilişkin stratejiler belirlemelidir. Şehir, şehrin yaşantısı ve kültürü üniversitenin başarısında ve üniversitenin üniversite olarak adlandırılmasında vazgeçilmez bir unsurdur.

Tablo 2. Öğrenci Dostu Üniversite Şehirleri Sıralaması

Sıra	Şehir	2020 Memnuniyeti		2019 Memnuniyeti			2018 Memnuniyeti		
		Ortalama	Düzey	Sıra	Ortalama	Düzey	Sıra	Ortalama	Düzey
1.	Eskişehir	90	A+	1	91	A+	1	90	A+
2.	Ankara	89	A+	10	85	A+	11	84	A
3.	Antalya	88	A+	3	87	A+	2	90	A+
4.	Çanakkale	87	A+	5	86	A+	4	88	A+
5.	İstanbul-Asya	86	A+	15	81	A	19	79	B
6.	Edirne	86	A+	9	85	A+	8	86	A+
7.	Aydın	85	A+	2	88	A+	3	89	A+
8.	Tekirdağ	85	A+	8	85	A+	6	87	A+
9.	İstanbul-Avrupa	85	A+	20	80	A	22	78	B
10.	Muğla	84	A	7	86	A+	5	87	A+
11.	Trabzon	84	A	12	83	A	15	81	A
12.	İzmir	83	A	4	87	A+	7	86	A+
13.	Balıkesir	83	A	16	81	A	13	83	A
14.	Hatay	82	A	13	83	A	14	82	A
15.	Ordu	82	A	17	81	A	21	79	B
16.	Kırklareli	82	A	21	79	B	17	81	A
17.	Adana	81	A	23	77	B	26	75	B
18.	Bursa	81	A	6	86	A+	10	85	A+
19.	Samsun	81	A	14	82	A	12	83	A
20.	Giresun	80	A	19	80	A	20	79	B
21.	Isparta	80	A	11	84	A	9	85	A+
22.	Kocaeli	79	B	24	76	B	23	78	B
23.	Mersin	79	B	26	75	B	29	73	C
24.	Manisa	78	B	18	80	A	16	81	A
25.	Malatya	78	B	27	74	C	32	72	C
26.	Kırşehir	77	B	30	73	C	35	69	D
27.	Denizli	75	B	22	78	B	18	80	A
28.	Kayseri	74	C	35	70	C	41	66	D
29.	Konya	74	C	42	64	D	39	67	D
30.	Sinop	73	C	25	76	B	27	75	B
31.	Bolu	73	C	41	64	D	45	62	D
32.	Şanlıurfa	72	C	34	71	C	37	68	D
33.	Düzce	71	C	28	74	C	24	77	B
34.	Sakarya	71	C	38	69	D	34	70	C
35.	Van	69	D	29	73	C	33	71	C
36.	Zonguldak	69	D	31	72	C	25	76	B
37.	Yalova	69	D	33	71	C	30	73	C
38.	Bartın	68	D	32	72	C	28	74	C
39.	Kütahya	68	D	36	70	C	31	72	C
40.	Erzurum	67	D	39	65	D	42	64	D

Tablo 2. Öğrenci Dostu Üniversite Şehirleri Sıralaması (Devamı)

Sıra	Şehir	2020 Memnuniyeti		2019 Memnuniyeti			2018 Memnuniyeti		
		Ortalama	Düzey	Sıra	Ortalama	Düzey	Sıra	Ortalama	Düzey
41.	Elazığ	65	D	**37**	70	C	**36**	69	D
42.	Burdur	65	D	**43**	63	D	**40**	67	D
43.	Artvin	65	D	**45**	62	D	**48**	61	D
44.	Rize	63	D	**40**	65	D	**38**	68	D
45.	Bilecik	62	D	**46**	61	D	**43**	64	D
46.	Gaziantep	62	D	**50**	58	FF	**47**	61	D
47.	Tunceli	61	D	**52**	56	FF	**61**	53	FF
48.	Sivas	60	D	**44**	63	D	**49**	60	D
49.	Amasya	58	FF	**47**	60	D	**46**	62	D
50.	Kırıkkale	56	FF	**48**	60	D	**44**	63	D
51.	Karabük	55	FF	**51**	57	FF	**51**	60	D
52.	Kahramanmaraş	55	FF	**55**	53	FF	**53**	58	FF
53.	Mardin	55	FF	**57**	52	FF	**62**	53	FF
54.	Kastamonu	54	FF	**56**	52	FF	**57**	56	FF
55.	Çorum	53	FF	**49**	58	FF	**50**	60	D
56.	Siirt	53	FF	**61**	51	FF	**68**	49	FF
57.	Diyarbakır	53	FF	**66**	48	FF	**58**	55	FF
58.	Nevşehir	52	FF	**53**	55	FF	**52**	59	FF
59.	Erzincan	52	FF	**60**	51	FF	**54**	57	FF
60.	Ardahan	51	FF	**69**	46	FF	**70**	46	FF
61.	Gümüşhane	49	FF	**65**	48	FF	**65**	51	FF
62.	Batman	49	FF	**67**	47	FF	**64**	52	FF
63.	Uşak	48	FF	**54**	53	FF	**60**	54	FF
64.	Tokat	48	FF	**58**	51	FF	**56**	56	FF
65.	Niğde	48	FF	**59**	51	FF	**59**	55	FF
66.	Adıyaman	48	FF	**63**	50	FF	**55**	57	FF
67.	Karaman	47	FF	**62**	50	FF	**69**	48	FF
68.	Osmaniye	46	FF	**64**	49	FF	**63**	52	FF
69.	Çankırı	46	FF	**72**	43	FF	**72**	45	FF
70.	Kars	45	FF	**68**	47	FF	**67**	50	FF
71.	Aksaray	45	FF	**71**	44	FF	**71**	46	FF
72.	Ağrı	45	FF	**74**	41	FF	**73**	45	FF
73.	Afyonkarahisar	44	FF	**70**	46	FF	**66**	50	FF
74.	Iğdır	43	FF	**73**	42	FF	**74**	44	FF
75.	Bitlis	41	FF	**76**	38	FF	**77**	39	FF
76.	Yozgat	40	FF	**79**	35	FF	**78**	38	FF
77.	Bayburt	38	FF	**75**	40	FF	**76**	41	FF
78.	Muş	38	FF	**78**	36	FF	**79**	38	FF
79.	Kilis	36	FF	**77**	38	FF	**75**	42	FF
80.	Bingöl	36	FF	**81**	32	FF	**81**	35	FF
81	Şırnak	33	FF	**80**	34	FF	**80**	36	FF
82	Hakkâri	32	FF	**82**	30	FF	**82**	33	FF

ÜNİVERSİTE ARAŞTIRMALARI LABORATUVARI

ÖĞRENCİ DOSTU ÜNİVERSİTE ŞEHİRLERİ | 2020

www.uniar.net

Twiter: @UniArLab

0 505 764 66 50 (Prof. Dr. Engin Karadağ)

engin.karadag@hotmail.com